

Magyarországi Evangélikus Egyház Jogértelmező Testülete

Tárgy: Állásfoglalás egyházi tisztség betöltésével kapcsolatban

A Magyarországi Evangélikus Egyház Jogértelmező Testülete saját hatáskörben az alábbi jogértelmezési állásfoglalást adja ki.

I.

Kérdésként merült fel a Magyarországi Evangélikus Egyházzal szülő 1997. évi I. tv. 13. §-nak értelmezése tekintetében, hogy a „Szentírás alapján alapuló hitvallásos tanítást elfogadja” szövegrész arra utal-e, hogy az adott személynek evangélikus módon konfirmált személynek kell lennie.

A fenti jogszabályhely az alábbiakat mondja ki:

„A Magyarországi Evangélikus Egyház tagja az a magyar állampolgár és Magyarországon élő személy, aki keresztségben részesült az evangélikus egyháznak a Szentírás alapján alapuló hitvallásos tanítást elfogadja, vallja, és képességei szerint megtartja.” [Egyháztörvény 13.§]

A Jogértelmező Testület álláspontja szerint a fenti jogszabályhelybe megfogalmazott „elfogadás” szó mindenképpen egyoldalú jognyilatkozatot jelent, amit meg lehet tenni szóban, írásban vagy akár ráutaló magatartással is. Az elfogadás szót nem lehet úgy tekinteni, hogy ahhoz egy előzetes egyházi eljárás (konfirmációra való előkészítés, tanítás, vizsgaletétel és konfirmációs eskü) társul.

Amennyiben a törvényalkotó az egyházközségi tagnál megkívánta volna a konfirmáció feltételét, amit semmiképpen nem lehet egyoldalú jognyilatkozatnak, elfogadásnak tekinteni, úgy nyilvánvalóan úgy nyilatkozott volna, hogy a törvényességbe a „konfirmált” szót, mint feltételt beemelte volna, ahogy a választásokról és a szavazásról szóló 2005. évi VII. törvény több tisztségviselő választhatósága tekintetében ezt külön feltételként ki is emeli.

A Jogértelmező Testület álláspontja szerint az evangélikus egyház hitvallását elfogadni nem csak konfirmáció útján, hanem bármilyen egyéb úton, például egyoldalú nyilatkozat útján is lehet.

II.

Kérdésként merült fel továbbá, a választásokról és a szavazásról szóló 2005. évi VII. tv. 3. § (1) bekezdésének értelmezése is.

A fenti jogszabályhely az alábbiakat mondja ki:

Egyházi tisztségre – ha törvény eltérően nem rendelkezik – csak rendezett életvitelű, konfirmált, nagykorú egyházközségi tag választható meg, ha egyébként a tisztség betöltéséhez megkívánt többi feltételnek eleget tesz.

A fenti szabály egyik fajta értelmezése szerint minden egyházi tisztség tekintetében szükséges lenne a konfirmáció, mint feltétel megléte, kivéve amennyiben az adott egyházi törvény eltérően nem rendelkezik.

Az egyes egyházi tisztségviselők, tisztségek tekintetében a törvények, egyes jogszabályhelyek az alábbiak szerint határoznak. (felsorolás nem teljes körű)

Az Egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény alábbi szakaszai az alábbiakat mondják ki:

25.§ (1) Az egyházközség képviseleti és végrehajtó testülete az elnökség, feladata az egyházközség életének irányítása.

(2) Az egyházközségi elnökség tagjai a lelkész és a felügyelő, akik együttes joggal és felelősséggel vezetik és képviselik az egyházközséget, és annak összes ügyeit egyetértőleg intézik az erre vonatkozó egyházközségi szabályrendelet szerint.

30.§ (1) Az egyházközségi felügyelő az a rendezett életvitelű konfirmált egyházközségi tag, akit az egyházközségi közgyűlés arra a feladatra választ, hogy – a lelkésszel együtt – az egyházközség vezetője legyen.

32.§ (1) Az egyházközségi közgyűlés az önkormányzati feladatok ellátására és az egyházközség működésének biztosítására tisztségviselőket választ. Az egyházközség kötelessége gyülekezeti (parókus) lelkészt, felügyelőt, gondnokot, számvevőszéki elnököt, jegyzőt, pénztárost, és lehetőség szerint kántort választani. Szükség szerint egyházközségi szabályrendeletben meghatározott feladatkörrel egyéb tisztségviselőket is választhat.

Nemlelkészi tisztségviselők

36.§ (1) A gondnok az a rendezett életvitelű közgyűlési tag, akit az egyházközségi közgyűlés meghatározott időtartamra, de legfeljebb 6 évre az egyházközség anyagi és dologi természetű ügyeinek intézésére választ.

37. § (1) A kántor az a rendezett életvitelű közgyűlési tag, akit az egyházközségi közgyűlés választhat, hogy a lelkész munkatársaként az egyházközség területén az egyházi ének és zene vezetésének szolgálatát ellássa.

38.§ (1) Az egyházközségi számvevőszéki elnök az a rendezett életvitelű egyházközségi tag, akit az egyházközségi közgyűlés választ, hogy a 3-7 tagú, választott számvevőszékkal az egyházközség, az egyházközség intézményeinek és gazdálkodási egységeinek gazdálkodását ellenőrizze, arról jelentést tegyen, illetve szükség esetén eljárjon.

39.§ Az egyházközségi jegyző az a rendezett életvitelű közgyűlési tag, akit az egyházközségi közgyűlés választ, hogy a közgyűlések, képviselő-testületi ülések, valamint a presbiteri ülések jegyzőkönyveit vezesse.

40.§ Az egyházközségi pénztáros az a rendezett életvitelű egyházközségi tag, akit az egyházközségi közgyűlés választ, hogy az egyházközség pénzkezelését és gazdasági ügyintézését végezze.

Egyéb tisztségviselők

41.§ Az egyházközségi közgyűlés bizonyos feladatok ellátására egyéb tisztségviselőket (gyülekezeti munkatárs, hitoktató, pedagógus, jogtanácsos, könyvtáros, levéltáros stb.) is választhat. Feladatkörüket és megbízatásuk idejét egyházközségi szabályrendelet határozza meg.

*66.§ **Egyházmegyei tisztségviselőnek csak rendezett életvitelű, konfirmált egyházközségi tag választható, aki az egyházközségi tagság feltételeinek legalább 5 éve megfelelt, és az egyházmegye területén lévő valamely egyházközség választói névjegyzékében szerepel.***

*129 § (3) **Országos presbitériumi tagságra csak rendezett életvitelű, konfirmált egyházközségi tag választható, aki az egyházközségi tagság feltételeinek legalább 5 éve megfelelt.***

140.§ (1) A zsinat az önkormányzati feladatok ellátására meghatározott feladatkörrel országos tisztségviselőket választ.

(2) Országos egyházi tisztségviselők: a zsinat elnökei és alelnökei, az elnök-püspök és az országos felügyelő, ezek helyettesei, valamint az országos ügyész, az országos számvevőszéki elnök, a munkaügyi bizottságok elnökei.

*142.§ **Az országos ügyész az a jogi szakvizsgával rendelkező, rendezett életvitelű, konfirmált egyházközségi tag, akit a zsinat arra a feladatra választ, hogy az egyház törvényes működését felügyelje, eljárjon törvényességi felügyeleti és fegyelmi ügyekben külön törvényben meghatározott módon, az egyház jogi vonatkozású ügyeit intézze, és azokban az egyházat képviselje.***

*143.§ (1) **Az országos számvevőszéki elnök az a szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező, rendezett életvitelű, konfirmált egyházközségi tag, akit a zsinat arra a feladatra választ, hogy az országos számvevőszékekkel az országos egyház és az országos egyházi intézmények gazdálkodását ellenőrizze, arról jelentést tegyen, illetve szükség esetén eljárjon.***

*144.§ (1) **Az országos iroda igazgatója az az országos tisztségviselő, aki rendezett életvitelű, konfirmált, legalább 5 éve evangélikus egyházközségi tag, valamint felsőfokú végzettséggel és vezetői gyakorlattal rendelkezik, és akit az országos presbitérium a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának vezetésére megválaszt és alkalmaz. Felette a munkáltatói jogokat az országos presbitérium, illetve az országos elnökség gyakorolja***

Az Egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről szóló 2005. évi IX. törvény 17. § (2) és (3) bekezdése a Bíróság tagjairól az alábbiakat mondja ki:

A bíróság 8 lelkész és – jogi szakvizsgával rendelkező egyházközségi tagok közül választott – 8 nemlelkészi bíró tagját, valamint 4 nemlelkészi jegyzőjét a zsinat választja 6 évre.

A bíró tisztségviselő, valamint egyházkerületi és országos testület tagja nem lehet, kivéve az egyházközségben betölthető tisztségeket.

A fentiek alapján megállapítható, hogy egyes egyházi tisztségeknél a törvény külön kiemeli a konfirmációt, mint választási előfeltételt szükségességét, míg egyéb tisztségeknél ezen feltételt nem írja elő.

A Jogértelmező Testület állásfoglalása szerint a 2005. évi VII. tv. 3. § (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ahol a törvény előírja, ott adott tisztség betöltéséhez szükséges a konfirmáció megléte, míg ahol ezen feltételt nem említi, ott úgy kell értelmezni, hogy az adott tisztség betöltése tekintetében a jogszabály a konfirmáció meglétét nem kívánta meg, ebben a tekintetben tehát a törvény eltérő szabályozása állapítható meg.

A fenti választhatósági előírás egyértelmű szabályozása érdekében a Jogértelmező Testület a Zsinat Törvényelőkészítő Bizottságához fordul, hogy a Törvényelőkészítő Bizottság az alábbi jogszabály módosítási kérelmet terjessze a Zsinat elé, amely esetben a konfirmáció is a tisztség betöltéséhez szükséges többi feltétel között foglalna helyet.

A Jogértelmező Testület a választásokról és a szavazásról szóló 2005. évi VII. tv. 3. § (1) bekezdését az alábbiak szerint javasolja módosítani:

Egyházi tisztségre – ha törvény eltérően nem rendelkezik – csak rendezett életvitelű, nagykorú egyházközségi tag választható meg, ha egyébként a tisztség betöltéséhez megkívánt többi feltételnek eleget tesz.

Budapest, 2013. szeptember 6.

Dr. Hafenscher Károly
zsinati elnök

Dr. Székács György
országos ügyész

Dr. Giró Szász János
a bíróság elnöke